

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 44.

31. (18.) октобра 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круне на целу годину.
Издаје сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:
Budapest, Egyetem-utca 4.

Издаје и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

Оримо, сејмо!

У корист своје миле домовине и у корист своју не можемо учинити ништа боље, него ако своје, са несташнице раденика, оскудно газдинство држимо у реду. Од како је почео да бесни овај рат, помињасмо ово већ и стотинак пута, а надамо се, да не говорисмо ни узалуд. Ну сада нам ваља и опет да нагласимо: да је обављање свију наших газдинских послова, особито да је орање и сејање тако важно, да са овом штампаном речи не можемо то довољно ни да нагласимо.

Пошто је потреба ратна почетком идућег месеца позвала на ратиште све наше радене људе — то се обраћамо са овом својом речи на старије људе и на жене, да њих умолимо,

позовемо и опоменемо на њихову садању свету дужност. Управљамо реч своју нарочито на вае вредне и неуморне жене, које сте својим племенитим срцем и вредном руком, од како је букнуо овај рат, текле себи неувелу славу, вршећи послове које прелазе људску снагу. Вас молимо, да се оканете распитивања за овога или за онога; да се махнете кукања и плача; да се не бавите и сувише са својом личном и породичном несрећом; него да се свом својом снагом и издржљивошћу одате на прибирање летњих плодова а нарочито да се састарате за радове, од којих зависи плод идуће године — за орање и сејање и то савесно и својски као што ви то умете!

Ми смо са овим пословима заостали,

ОВО исто нема довољно спрете за наше јармове и плугове и довољно раденика, — ово пак што нам јесење време није било угодно. Министар наше пољопривреде, преузвишени г. барон Имре Гиљаџ, објавио је ову нашу невољу нашем газдинском свету својим задњим извештајем. И ми смо то излагали у овоме листу — али ево је прошло од то доба већ неколико недеља, а томе се још није доскочило; радови ти нису много напредовали, ма да се [време било поправило.

Наша пољопривредна влада учинила је унапред све оно, што се од ње могло очекивати, да се не би са орањем и сејањем одоцнило.

Ну није довољна само будна брига управника наше државе; није доста саслушати савете и послужити се пруженим олакшицама — радити ваља чврстом руком и мравињом издржљивошћу засејати сваку стопу своје земље!

Нека се нико не узда у то, да ће од продаје својих овогодишњих производа и своје стоке имати доста новаца за зимовање, те да не треба сада више да се бакће и мучи око пољскога рада. Паметан човек не ће то тако чинити. Ну ако и сада имаде још и таквих, који су лакоумни, непатриотични, непоштени — тима би смо да отворимо очи, да их продрмусамо из њихова немара и скањивања — јер ти и таки људи су не само највећи непријатељи домовине, него су и себи највећи душмани.

Ако нам наше благословене њиве остану деломично не усејане — уза-

луд нам новци, што смо их у своје кесе потрпали и посакривали — не ћемо их моћи појести! То је грбав рачун! Кад би смо хтели и са сто пута већим новцем, но што је данашња максимална цена да купимо себи жита — и онда не би нико могао купити ни са једним зрном више него што нам је родило. То је тек јасно, као сунце!

Желео бих, да ми је грло јасније и од онога великога, Бранковићевога звона на карловачкој Саборној Цркви, па да одјекне широм наше миле домовине овим покличем:

Хазурала, браћо и господо! Лаћајте се одмах сваки посла! Још није доцкан! Нека ни стопа земље не остане неурађена! Издајница је домовине, који сада лењује уздајући се у своје новце. Поганији је од најпоганијега нашега непријатеља; — црни пришт је на телу народном. Ни сам Бог му не ће опростити греха, којим ће се огрешити и према домовини и према себи. Рђом ће капати док му је колена!

Састанци за нашу потпорну благајницу.
Врло нагло расте број оних, који су похитали да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима у земљи држе се састанци, на којима се држе поучна предавања о користима потпорне благајнице и тим приликама се уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

Трећи ратни зајам.

Гесло: Ратни је зајам: народни зајам и у колико се у истом буде показало родољубиво пожртвовање и исправно привредно схватање што ширих народних слојева, у толико ће му успех бити морално вреднији и економски значајнији.

Телески Јанош,
мађарски кр. министар финансија.

Мађарска се влада, од како бесни овај светски рат, ево већ по трећи пут обраћа ради зајма на верне и родољубиве грађане наше државе, да би и надаље несметано могла подмиривати огромне трошкове овога рата, који се води ради опстанка наше домовине.

Сваки зна, да је за рат потребно много новаца. Много милијона треба, да се војска опреми и снабде са храном, топовима, оружјем и другим ратним оруђем. Бадава има држава много војника, бадава ће ови бити одушевљени и верни, када ће и најбоље ратно водство бити немоћно, ако се нема за настављање рата доста новаца.

Већ је петнајет месеци од како се боримо са читавим светом непријатеља заједно са нашим славним савезницима, са великим и моћним немачким народом, са витешком турском браћом и јуначним бугарским народом, који нам се сада прикључио. Одиста су дивни и величанствени успеси нашег ратног хрвања! С поносом гледамо на исте. Опробана вештина нашег ратног водства чврста су залога нашег даљег победоносног напредовања и наше коначне победе. Да ова коначна победа што сигурније и што пре дође, потребно је

држави само једно: новаца и што више новаца. Када услед дугога рата може да исцрпи и своју велику готовину, с које стране да га узме? Мађарска држава може за настављање рата потребан новац добити само од својих грађана.

О ратном зајму је свако много чуо и читао, али у пружању зајма није свако учествовао или бар не у оноликој мери, у колико би то могао.

Многи су се јамачно зато устручавали да досада учествују у ратном зајму, јер нису знали да је држава за победоносни свршетак рата безусловно потребно, да ратни зајам успе. Бележењем ратнога зајма и сами појединци ће имати користи.

Многи мисле, да им је новац онда на најсигурнијем месту, ако је на дну долапа. Но ваљају се.

Ако сада не пожуримо држави у помоћ, не чека само нас највећа беда, него и нашу децу и унуче наших потомака, те зато не смемо пропустити а да не учествујемо у ратном зајму, јер би нас у противном случају непријатељ зауставио на нашем победоносном напредовању.

Помислимо, шта би нам у овом случају вредио новац, који смо сакрили? Јел'те ништа. Ову ћемо опасност само тако отклонити, ако сви са својом целом имовном снагом будемо учествовали у ратном зајму.

Свако треба да помисли, да овогодишњи приплод не припада нама, него војницима, који се боре за домовину. Да они не ратују овако славно, непријатељске копите би

пустошиле наше усеве и руски, ербијански и талијански војници не би нама жњели. Сасвим је право, да цену овогодишњег природа ставимо држави на расположење барем делимице, барем зајмом. Тиме ће наша војска бити јача од непријатеља не само срцем, душом и храброшћу, него и сваковрсном опремом.

Када отворимо своје орманове у првом ћемо реду саме себе помоћи, јер ћемо добар пазар направити и тако ћемо управо сами себи пружити зајам, а уз то ћемо показати, да смо још добри родољуби. А од јуначне војске наше љубљене домовине добити ћемо у замену победоносан, славан и дуготрајан мир.

* * *

Народно тумачење ратног зајма.

Са свих страна чујемо, да чинимо не само своју родољубиву дужност, него и да свој новац најуносније улажемо и каматимо, ако га дамо на ратни зајам. Да видимо: како можемо учествовати у трећем ратном зајму, шта су му услови и начини? У облику питања и одговора исцрпно ћемо протумачити главније ствари.

1. На који начин можемо учествовати у ратном зајму?

У трећем ратном зајму се учествује куповањем сада издатих обвезница ратнога зајма, које су државни вредностни папири. Ове папире добивамо од државе као задужницу на зајам. Ратна обвезница је државни папир

и за исти држава одговара са целим народним иметком, дакле је такве сигурне вредности као да је готов новац. Осим тога носи добру камату и може се на исту код новчаних завода зајам уз јефтину камату добити. Обвезницу свако може код банака продати, те је на тај начин лако уновчати.

2. Где се могу купити ови вредностни папири?

Код свих краљевских државних благајна, краљевских порезних и поштанских звања (поштанских штедионица) и најпосле скоро код свих банака, штедионица и вересијских задруга.

3. Како купујемо ратне обвезнице?

Ратне обвезнице купујемо потписивањем ратнога зајма. А то овако бива: треба отићи на места, која споменуемо у 2-ој тачци (која се зову места за потписивање, за предбиљежбу) где ћемо добити «Изјаву за потписивање». Ову изјаву треба прописно испунити и потписати. Своту, коју смо записали, ваља онде исплатити. На исплаћену своту свако нека тражи, да му се одмах изда намира, признаница.

4. До ког времена можемо куповати, потписивати ратне обвезнице?

Зајам се потписује (обвезнице на ратни зајам се предбележавају) у року од месец дана, дакле од 18. октобра

Са севернога ратишта: Пролаз наших војника кроз руску варош.

да до 17. новембра. Ако купимо вредносне папире између 18. и 30. октобра мање ћемо за исте платити, него ли ако исте узмемо доцније, односно између 31. октобра и 17. новембра. За колико је то јефтиније, то ћемо рећи у 6-ој тачци.

5. На колике су своте истављене обвезнице ?

Обвезнице гласе на 50, 100, 1,000, 5,000 и 10,000 круна. Па се у новчаном свету каже, да обвезнице имају 50, 100, 1,000, 5,000 и 10,000 номиналне вредности. Под 100 круна номиналне вредности треба разумети, да је обвезница истављена на 100 круна, да обвезница гласи на 100 круна. Ако је у обвезници уписан број 5,000, то значи да та обвезница има 5,000 круна номиналне вредности. Толику ће своту држава исплатити сопственику обвезнице, када буде зајам отказала.

6. Шта стају обвезнице ?

За једну обвезницу ратнога зајма од 100 круна ако је купимо до 30. октобра ове године и одма је исплатимо, платити ћемо 97 круна 40 фил. Ако је купимо у року од 30. октобра па до 17. новембра ове године, онда нас стаје 97 круна 40 фил.

Има обвезница и од 50 круна. Ово је најмања свота с којом можемо учествовати у ратном зајму. Цена је оваковој обвезници од 50 круна, ако је узмемо између 18. и 30. октобра 48 круна 55 фил.; а ако је купимо између 30.

октобра и 17. новембра, онда стаје 48 круна 70 фил. Ово је одиста така свота, да и сиромашнији могу учествовати у трећем ратном зајму.

Цена обвезнице од 1,000, 5,000 и 10,000 круна рачуна се према томе колико се пута 100 садржи у којој од горњих свота, па онда толико пута узмемо цену обвезнице од 100 круна.

Обвезнице можемо и на отплату узети. Но ова погодност важи само за оне, који су узели обвезница за више од 100 круна. У овом случају обвезница од 100 круна стаје 98 кр. При куповању на отплату треба у готовом новцу као осигурнину положити једну десетину номиналне вредности обвезнице.

Обвезница се исплаћује у четири равна дела, код потписаних места и то :

прва је рата платива најдаље до 7. децембра 1915. год. :

друга је рата платива најдаље до 18. децембра 1915. год. :

трећа је рата платива најдаље до 28. децембра 1915. год. и

четврта је рата платива најдаље до 8. јануара 1916. год.

При исплаћивању последња рате осигурнина ће се или вратити или урачунати у рату.

Погодност отплаћивање на рате важи само у случају ако смо узели обвезницу, која је већа од 100 кр. Једну обвезницу од 100 круна и једну обвезницу од 50 круна не можемо купити на делимично отплаћивање, ако исте не узмемо уједанпут.

При потписивању се не плаћа никаква провизија.

7. Колику камату и како је плаћа држава?

Обвезнице доносе на номиналну вредност 6 процената камате. То значи за сваких 100 круна доносе 6 круна камате. Пошто се за једну обвезницу од 100 круна мање плаћа, то обвезнице не донашају 6, него 6.18 процената

На ове државне папире држава плаћа накнадно камату, почевши од 1. новембра ове године, сваке године 1-ог маја и 1. новембра. Прву ће камату сопственици добити већ 1. маја 1916. године. По камату треба отићи или послати кога онамо, где смо обвезницу купили. Уз обвезницу су приложени купони, које треба са обвезницом заједно са собом понети. Ове приспеле купоне, који су управо признанице на камату, онде одрежу и своту нам, на коју гласе, уз повратак обвезнице, исплате. Ово се даде уредити и поштом, писмом.

8. Да ли се плаћа на обвезницу камата и пристојба?

Сопственици ратних обвезница на камату и у случају отказа зајма, на главницу коју добивају целу натраг, не плаћају ни сада, а нити ће у будуће плаћати било каква пореза или пристојаба или биљега.

9. Да ли можемо употребити наш новац који се налази код штедионица на ратни зајам?

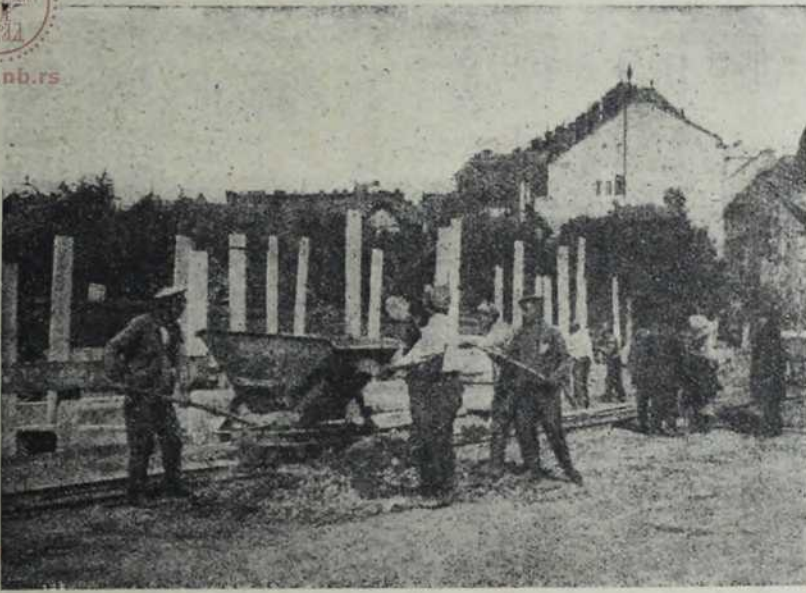
Новац, који смо прошле године после 1-ог августа уложили код штедионица — одржавши отказне ро-

кове — можемо по својој вољи употребити на куповање обвезница. Од новца, који смо пре тога рока уложили, можемо највише 50 процата употребити на ратне обвезнице. Уз то мора уложити свота, коју употребљавамо на уписивање ратног зајма, изнети највише половину оне своте, коју уписујемо. Потребно је дакле, да сопственик уложка барем половину своте одређене на уписивање зајма готовим новцем исплати или је путем зајма накнади. Има и таквих новчаних завода, који дозвољавају сопственицима уштедних уложака да исте могу код њих неограничено уписивати на ратни зајам. Нека се свако код своје банке распита, да ли му дозвољавају, да по својој вољи располаже са својим уложком у корист ратног зајма или себи придржавају осигурнину или погодност до 50 процената. Они, који желе да употребе своје уштеде, уложене пре 1-ог августа 1914. године, на уписивање ратног зајма морају то учинити, код оних завода, где су им уложци смештени. А заводи су опет, који рукују са уложцима, дужни посредовати да дотични дође до своте која је потребна за надопуну уписане своте.

10. Може ли се добити зајма на ове обвезнице, где и колики?

Ко своје обвезнице заложити код Аустро-Мађарске Банке и мађарске краљевске Ратне Благајне за зајмове (но и код других банака) може добити зајма, који ће изнети до 75

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Руски заробљеници граде у Буданешти улички канал.

процентата номиналне вредности. На овај зајам се сада плаћа само 5 процената камате, док на обвезнице, као што знамо, добивамо и више од 6 процената. Овако се користимо још са 1 процентом више.

11. Шта значи отказ?

Обвезнице ратнога зајма може држава када јој је воља отказати, а то значи, да може сопственику исплатити ону своту, која је у обвезницу уписана, те обвезнице покупити. Држава може обвезнице тек после 1-ог јануара 1921. г. почети отказивати. Сопственику је обвезница дакле осигурана шесто-процентна камата кроз доста дуже време.

12. Када ћемо добити признанице?

Онде, где смо купили обвезнице ратног зајма, а то су места за потписивање зајма, добијемо на уплаћену своту, признанице. Ову признаницу можемо почевши од 1-ог децембра 1915. год. заменити са привременом намиром, коју издаје министарство финансија. Ова је признаница као и обвезница. На исту се може и зајам добити, а предметом је продавања. После кратког времена ће сопственик обвезнице добити на месту где је зајам уписао, прави вредностни папир, такозвану обвезницу.

*

Нека свако држи за своју најсветију дужност: да бележи на овај трећи ратни зајам!

КРОНИКА.

Огледало светскога рата.

Осећамо и видимо, да су Србији дани избројани. Нисмо злуреди, када то велимо, него хоћемо да покажемо на последице. Ако Србија у овој борби подлегне, биће мања и енглеска надувеност, француска заслепљеност и руско поуздање. Од лепших лозинака четворног савеза остати ће само лонац крвавих пораза, у којем ће последњу карикучинити пропаст Србије.

Да се Србији последњи дани приближују, то се јасно види и из изјаве бугарског министра-председника:

«Наша војна против Србије брзо и успешно напредује. Освојили смо велик део Македоније. Услед наших и савезничких војних операција Срби су скоро сасвим отсечени. Жељезнице им више не стоје на расположењу, а телеграфску линију већ само једну имају. Пад Србије ће безуветно врло повољно делавати на политички положај средњо-европских власти и надати се је, да ће то пожурити крај рату.

Сваки час стижу нам вести, да се Србија приближује пропасти. Изгубили су Шабац, Неготин и Пирот: испразнили су Ниш. Бугари су већ освојили Скопље и Куманово. Чим се споји савезничка војска са бугарском војском, Србија ће бити потпуно савладана, а овај час већ није далеко. Грчка и Румунија не ће помагати наше непријатеље.

На талијанском ратишту падају

www.nb.rs

Национална библиотека Србије Београд

Енглески војници на Дарданелсима.

хиљадама Талијана. Ни један корак не могу напред.

На свим странама побеђујемо и ми смо чврсто уверени, да ће се овај дуги рат свршити са нашом славном победом.

Лист несталих. Мађарски Црвени Крст покреће Лист несталих. У листу ће се моћи објављивати описи и слика несталих ратника. Огласи ће излазити на мађарском, немачком и славенском језику.

Читуља. У свом дворцу Брандис на Лаби умро је прошле недеље надвојвода Лудвиг Салватор. Са покојником је наука изгубила једног од најодличнијих својих трудбеника. Надвојвода Лудвиг Салватор родио се у Фиренци год. 1847. као други син великога војводе Леополда II. Тосканскога, а старији му је брат био 1892. год. преминули надвојвода Карло Салватор, отац Њихове Висости надвојвода Леополда Салватора и Фрање Салватора. Већ у најранијој се младости особито занимао за природу и за истраживања, а уз то за писање и сликање, па је крај војних наука још увек нашао слободних часова, које је посветио изучавању природе. Жеља, да упозна стране крајеве, била је у њега толика, да је као пуковник отнасао сабљу и дао се на путовање. Написао је много научних дела и уресио их је дивним сликама, које је сам цртао.

Образовање сељачких синова. У вароши Сегеду остварили су врло лепу замисао. Отворили су школу за образовање даровитих сељачких синова, да не би ти дарови остали бесплодни и по науку и по уметност.

Радосни војници. У Будапешти је у једној војничкој болници њих 35 рањених војника изучило читати, писати и рачунати

— па су из тих вештина положили и испит исто као ученици основних школа. Врло су се обрадовали, када су их при испиту похвалили.

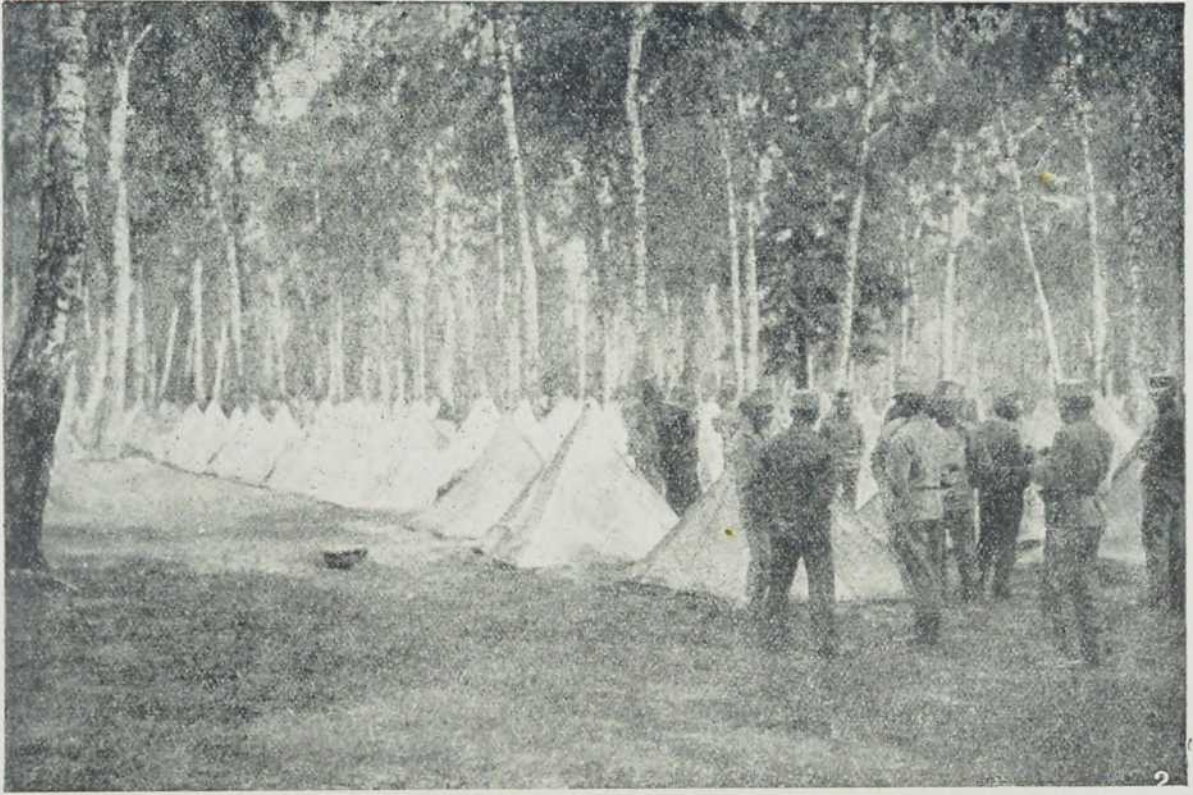
Месар не може бити општински судија. Највише управно судиште у Будапешти донело је начелну одлуку, да одаца ни у ком случају не могу бити месари бирани за општинске судце.

Путовања по ратном подручју. Са надлежне се стране приопћује: Дозволу за улаз и излаз из ужег ратног подручја за обсег града Нови Сад, котар Тител и жупанију сремеку подељује тврђавно заповедништво у Петроварадину, за подручје пак оних срезова и градова жупаније Торонтал, Темеш и Крапо-Серењ, који спадају у уже ратно подручје, војно заповедништво у граду Темешвару.

Највиши војник у немачкој војсци. Теолог Цимерман из Варценрида код Фирт и Валда зацело је највиши војник немачке војске, јер његова телесна висина износи 2.16 метра. Цимерман је за време жетве био стављен на допуст, а сада је опет отпутовао у Штрасбург, где служи код пољског топништва.

Ратни добровољац. Тома Палић, 73-годишњи житељ из Томаша, управне ошине Тројство, дошао је у прошли четвртак беловарском кот. предстојнику са молбом, да му изда «Уступницу», с којом се жели код попуилбеног заповедништва као ратни добровољац пријавити. Седи, али иначе снажни јунак борио се 1866. против Талијана, који је сада опет непријатељ наше монархије, стога га жеља мори, да пође опет против Талијана.

Књижевна вест. Изишао је из штампе „Пријатељ Народни“, први српски календар за год. 1916. Повећан је и велик је седам табака велике осмине, а доноси уз поучну и забавну садржину још и 32 лепе слике из данашњег рата. — Уредио га је и ове године Чика-Стева. — Цена му је 60 филира и поручује се у Наклади Франклиновога Друштва (Budapest, Egyetem-utca 4.).

Са бојишта око Злате Лине : Табор наших пионира.

ЗАБАВА

Ратне цртице.

Како је на бојишту ?

Шведеки написао Густав Хелстрем.

I.

Око шест сати ујутру разбила се магла. Дан би могао бити топао.

Изнад нас одмиче читаво јато Фарманових двоцлошана. Лете у шиљатом куту као птице, да се одједанпут рашире у једну линију... С десна над шумом свезан је један балон каптив, па изгледа као огромна кобасица.

Куд год макнеш оком, сами солдати. Стоје пред отвореним прозорима и чеврљају са женама. Перу се у сред сељачких дворашта,

која су пуна коња. Перу рубље на студенцу, застају на час и зачуђено гледају у нас. Одакле цивилисти овде, где иначе не видиш ни живога створа осим заосталих жена, деце и стараца? Но онда одједанпут схвате. Скидају капе с глава, замахну њима у ваздуху и довикну нам: «Живела журналистика!»

Овде-онде угледаш повозне колоне с празним колима кад иду према југу, а с пупима, кад се управе према северу. Често наилазимо на живе запреке, кроз које себи тешком муком морамо крчити пута корак по корак. Понајвише су то крда волова.

Ево и опет чонор од неко триста глава, које терају војници у традиционалним гоничким блузама и са зашиљеним моткама у рупи. Иза колоне ступа заповедник, поручник. На њему су смеђе чакшире од баршуна, опире се о сиров штап, а изгледа доста меланхоличан.

Рекао бих, да наслућујем разлог тој меланхолији. Доиста: кад се једанпут сретно по-

врати из рата (а чини се, да за то има највише изгледа), што ће, за име бојје, приповедати деци, која га буду радознала испитивала о његовим јунаштвима? Зар да им рекне: «Ја сам слушао грмљавину топовску увек само из даљине; никада нисам видео, како се испаљује пушка. У светском рату био сам ја (а ту ће окренути лице) — гонич волова.»

Рекао бих, да о томе премишља меланхолични поручник, док полагао и спуштене главе ступа иза своје споре и тврдоглаве колоне...

Заокрећемо са широке државне цесте на један шумски пут. Иза десетак часова приземемо под један брежуљак, нешто виши од сто метара, и станемо се пењати. Горе нас већ дочекује неколико часника, који нас кроз пикарје одводе на северну страну брежуљка.

Часници се забављају међусобно с развијеном картом у рукама. Показују на запад, на исток, на север. Ми пођемо тим правцем и домигујемо једац другоме: уистину, вајредно красно!

Пуковник се смеши, као да жели ономе, што мисли рећи, дати неко особито значење. Још неколико тренутака ћути, а онда рече:

— Господо, онде доле није баш особито красно. Бојиште је!»

— Бојиште је — понови часник покрај нас.

Ми се опет загледамо у низину. Узамемо дурбине на очи, те станемо претраживати сваки метар земљишта испод нас, не налазећи ништа друго осим ораница и ливада, завоје двеју река и шумом обрасле височине.

— Не удара ли вам ништа у очи у овом крају? — запита пуковник. Но сада се више није смешио.

— Допустите, да вас упозорим на неке особитости. Изволите опет узети дурбине на очи и покушати да на широком обзорју угледате и једно једино живо створење осим птица. Можете ли опазити каквог човека, коња или макар само пса?

Не, то никако нисмо могли. Сав крај је мртав. Лежи као насликан у сунцу; као да све очарано спава, али нигде ни живе душе.

— Јамачно и не слутите, господо — прихвати опет реч пуковник — колике су чете окупљене на том земљишту пред вама. У свему две стотине хиљада људи, на свакој страни сто хиљада.

Онда нам руком означи на карти позиције. Од нас на леву руку постављене су француске батерије, а доле испод нас један ред стрељачких јарака. Преко од нас стоје немачке батерије, а ено тамо почињу се немачки стрељачки шанчеви.

— Не чујете топова? Томе се чудите, јелте? Ово мучање само је случајно, а да почекамо овде још неко време, почела би пуцњава изнова.

Ми опет погледамо доле. Поглед нам пође далеко преко смарадног и сунцем обасјаног зеленила, на вијугаве цесте, преко шуме и преко сребрних тихих река... Бојиште!

Од свих чудних ствари, што сам их видео на фронту, ово ми је било најчудније. Модерно бојиште! Двеста хиљада људи, који леже једни према другима као пантери, који само да скоче! Пред душевним мојим оком стану се низати којекакове ратне слике, што сам их гледао на изложбама и у илустрованим новинама, у којима је четири или пет људи по могућности настојало, како ће један другога најзгодније пробости. Од ратних слика из год. 1870/71. све до балканског рата — све саме творевине, које су биле израђиване за ефект... с бесним коњаничким атакама, с дугим низом палих бојовника, с правим паклом на земљи и са шрапнелским и гранатним паклом у облацима...

— Доиста, ја никада... — рече америкашки сенатор, који је пошао с нама. И прекинуо се у по реченице.

Мислим, хтео је рећи, да никада не би то могао веровати.

— Но доћи ће време — почне опет пуковник, који нас је пратио натраг — доћи ће време... а можда не ће тако дуго ни потрајати... па ће ово бојиште изгледати као и оно друго, што ћу вам сада показати.

(Свршиће се.)

Не плачи ми жено!

И ја одох, благо мени,
 Бранит' краља, отаџбину
 Свима драгу, свима милу.
 Кућа, деца, остаће ми
 У аманет слабој жени,
 Она ће ми кућу пазит'
 И слатку ми децу хранит',
 Па ће можда и заплакат'
 По немоћи ћуди своје
 Осамљено злато моје,
 И узвикнут' болно, тужно:
 Авај туго, авај мени!
 Но не плачи жено, друже добри!
 Краљ нас зове, земља иште
 Да пођемо на бојиште!
 А краљ кад позове,
 Отаџбина кад то иште,
 Може л' ико, сме ли ико
 Да с' позиву томе не одзове,
 Да не оде на бојиште?!
 Зато напред, роде мој
 Све за краља, све за дом свој!

Куман, 1915.

С. А. М., парох.

КОВЧЕЖИЋ.

Теле, да ли ће бити добро за
 запат — пасмину.

Американци, веле, може се то одредити по
 ницању зуба. Кад се теле отели, онда има,
 као што је познато 4 нестална сечњака. Ако
 затим теле добије одједном само 2 зуба, онда
 веле, ни у ком случају не ће бити добро за
 пасмину, јер се и поред најбоље хране не ће
 развити како треба, међутим ако једновре-
 мено добије 6 или 8 зуба, развиће се нор-
 мално и код добре хране и правилне неге
 одговориће потпуно очекивањима. Зато прве
 теопе продају одмах месарима, а друге за-
 државају за запат, пасмину. Добро је уве-
 рити се, да ли је ова американска оцена
 тачна или не.

Мађарска Газдинска Задруга

образује бесплатно сеоске задруге,
 газдинске кругове и арендашка дру-
 штва и даје бесплатна савета у свима
 задругареким пословима. Земљодел-
 цима даје бесплатна упутства при
 куповању земље, те држи исказ зе-
 маља, продаваца и купаца. Ко је рад
 земље да купи или да прода, нека ту
 своју намеру јави Мађарској Газдин-
 ској Задрузи. Адреса је ова: Budapest,
 IX., Üllői-út 25. szám.

Одговорни уредник: ЧИКА-СТЕВА.

Издаје: Franklin-Társulat,
 Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

ОГЛАСИ

Огласи се примају у наклади

ЊИВЕ

Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Преплатна је цена недељном, илустрованом, ратарском листу Њиви само 3 круне годишње. Поред ове малене претплатне цене добивају наши поштовани претплатници календар на дар, као божићни поклон Њивин — читаоцима.

Над смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист Њиву нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — зарад његова свестрана напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује. — Прелистајте нашу Њиву од године 1898. па до данас, па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо циљу, који смо истакли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ратарима за ових седамнаест година излажења свога ободрава нас, да прионемо из све снаге и даље: да наша Њива буде из дана у дан све боља и лепша, а тиме српскоме ратару милија. — У то име излазиће Њива и од сада са овим подесним насловом сваке недеље једанпут, на целом табаку овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, воћарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернате живине; извештаваће га о новостима у народу и држави, називаће му шта бива по свету; саопштаваће му земаљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће на његова питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби. — Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист Њива, — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак. У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: да се претплате на Њиву одмах од првих бројева, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно. Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију. — Претплата се шаље на адресу:

A Nyiva kiadóhivatalának Budapest, IV., Egyetem-utca 4.